(המשך מעמוד 23)

קורבנות תמימים. מלה מלכ־סקי מתה כתוצאה ממעשיהן של יערי וגרנות. אבל היו עוד כמה אנשים שסכ־לו סכל גדול והיו קורבנות תמימים למעשה־הרצח הנורא.

בעלה של חווה, אהוד יערי, אישיות

הקורבן מלה מלבסקי לא היתה זקנה. היו לה בעל, שתי בנות ונכדים.

האח נתן שפאן היה נוכח כמעט בכל ישיבות בית־המישפט. לפסק־הדין לא בא.

מוכרת בזכות עבודתו בטלוויזיה, היה הקורבן הבולט ביותר.

החל מרגע מעצרה של חווה היה אהוד בין הפטיש והסדן. מצד אחד היו כבר יחסיו עם אשתו מעורערים זמן רב לפני המיקרה, וכאשר נעצרה חווה היה כבר תיק־גירושין ברבנות. מאידך, למרות השמצות וטענות מצד חווה כלפיו בתחילת המישפט, היתה חווה אשת־נעוריו ואם שני ילדיו. ידידים אמרו כי התנהגותו האצילית היא תו־צאה של היותו חבר טוב ואדם בעל עקרונות, המנסה לעשות את הטוב ביותר עבור ילדיו. לעומתם אמרו הצי־ניקנים כי התנהגותו נובעת מהסכם שעשה עם אשתו, כי היא תיתן לו גט ללא בעיות, אם יעמוד לצידה בזמן־המישפט.

במשך שנה תמימה תיפקד אהוד

הגיסה הניה שפאן חברתה של הנרצחת. הן בנות אותו גיל, וידידות משנים.

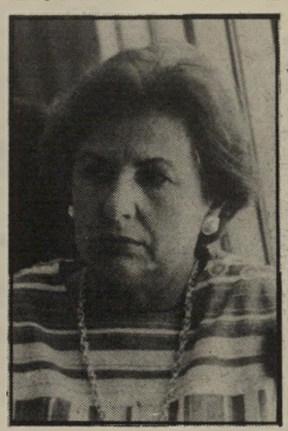

האחות חיה שפאן, אחותה הצעירה של המנו־חה, לא הירבתה לבוא למישפט.

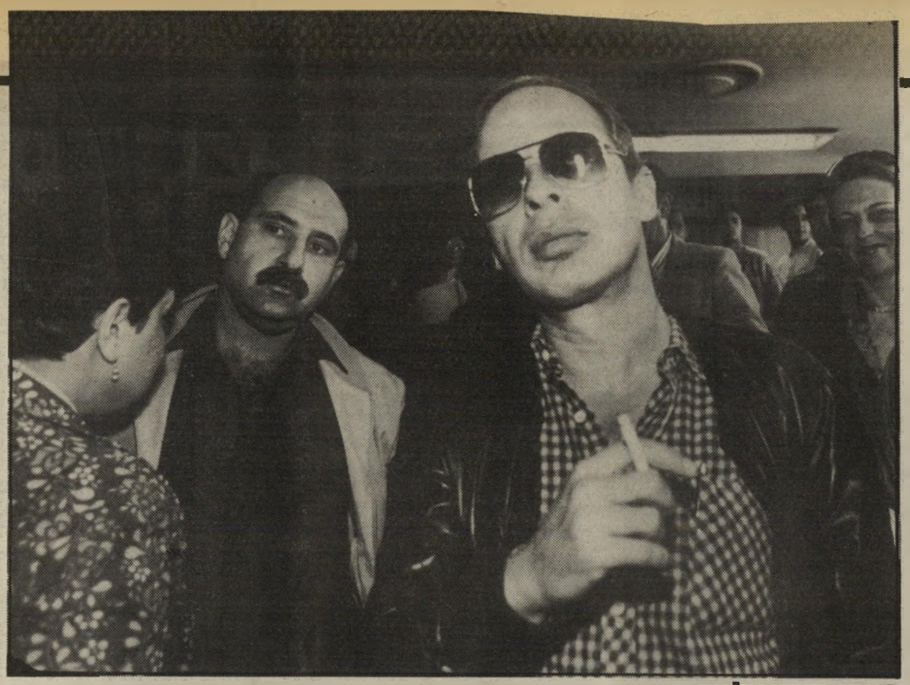

שני הבעלים אהוד יערי ואבי גרנות סבלו מאוד, ועדיין שני הבעלים סובלים מתוצאות הרצח. כל אחד מהם הגיב על פי דרכו הוא. אהוד יערי היה נוכח בכל ישי־בה, ואילו אבי גרנות בא רק פעמיים. אהוד שמר על קור־רוח, אבי לעומתו ניסה להתאבד – אך ניצל.

דמעות בעיניים ציפי קבילio, אחותה של חווה יערי, מח־תה דימעה, כשהתברר לה שאחותה נשל־חה למאסר. האחיות, שלא היו קרובות לפני המישפט, התקרבו במהלכו.

כרגיל בטלוויזיה, ישב יום־יום בבית־המישפט וניסה להסביר לילדיו מה קורה במישפט, ולמה לצפות מעיתוני יום־המחרת. „חווה היא אמא טובה מאוד, וזה קשה לילדים פי כמה כעת," אמר.

הוא היה בא בבוקר, הרבה לפני פתיחת המישפט, שותה כוס קפה עם שוטרי בית־המישפט, ואחר־כך ישב לו לבדו, דומם וצונן, כשהסיגריה הכבויה בין אצבעותיו, עד תום הישיבות.

הישיבה היחידה שבה לא נכח היתה הישיבה בה הוקרן סרט־העימות בין אשתו לבין אביבה. הסניגורים, הד"ר עדנה קפלן ודרור מקרין, הזהירו אותו כי זהו קטע קשה במיוחד, ומוטב שיחסוך זאת מעצמו. חוץ מישיבה זו נכח אהוד בכל הישיבות.

בדרך־כלל נראה אהוד בודד מאוד בבית־המישפט, רק לעיתים ישב לידו אחיו או אחד מידידיו בטלוויזיה. לעיתים שלחה לעברו חווה מבטים, ולפעמים היה יורד לספסל־הנאשמים, לאחר הדיון, כדי לחבק את אשתו ולעודדה.

ברוב העדויות ישב דומם כקיר ולא הביע כל רגש. רק כאשר העיד הד"ר זאב פכטהולד, המרפא הטיבעוני, ש־חווה טענה כי בנוכחותו נתן אביה את הכסף למלה מלבסקי, ניכר היה באהוד כי ריגשותיו גוברים עליו. „אני לא יודע שום דבר על הכסף," אמר. „אבל אני יודע שהוא משקר! למה הוא משקר בפרטים קטנים?"

אחר־כך חזרו פניו להיות קפואים, והוא לבש שוב את המסיכה, שכיסתה על הרבה סבל ואכאב.

הילדים, כתם ובנם של אהוד וחווה, היו גם הם קורבנות תמימים. הילדים, שהם גדולים דיים כדי להבין מה קורה, היו נתונים כל השנה ללחץ חברתי אדיר. בכל מקום נתקלו בעיתונים וב־סיקורים טלוויזיוניים של המישפט. תמונתה של אמם ניבטה אליהם מכל קיוסק בעיר, וגילויים על חייה הפר־טיים ועל אישיותה היו אירועים של כל יום.

גם יומיים לפני מתן פסק־הדין היווה מיכתב שנכתב על־ידי אביבה גרנות לבתה של יערי את מוקד הת־עניינות הציבור. באותו מיכתב, שה־גישו הסניגורים לבית־המישפט, היה כתוב כי חווה ואביבה לא רצחו.

אביבה הכירה היטב את ילריה של חווה מהתקופה שבה התגוררו השתיים בבניין אחד בירושלים. מדי פעם היתה בתה של חווה משמשת כשמרטפית לבתה של אביבה, ובין שתי המישפחות היו אז יחסים ידידותיים מאוד. נראה היה כי במיכתב זה מנסה אביבה לכפר על מצפון לא נקי כלפי הילדה. אולם בבית־המישפט טען סניגורה של אבי־בה, עורך־הדין נתן קנת, כי מיכתב זה הוא מפוברק, ולא נכתב כלל בידי מרשתו.

השמועות אומרות כי כעת, לאחר המישפט, יקבל אהוד את המישרה בארצות־הברית, אותה היה אמור לקבל עוד לפני המישפט, ויקח לשם גם את ילדיו, כדי שיתגברו יחד על הטרגדיה שעברו.

נסיון התאבדות. אבי גרנות, בעלה של אביבה, שמר על פרופיל הרבה יותר נמוך במישפט. פניו לא היו ידועים לקהל כפניו של אהוד יערי. אבל הוא בא רק לישיבה אחת במהלך המישפט ולישיבת פסק־הדין.

אבי לא הסתיר את סיבלו הנורא. זמן קצר לאחר מעצרה של אשתו ניסה להתאבד, והובהל לבית־החולים.

בתם של הזוג גרנות היא אומנם קטנה עדיין, בת 9, אבל גם היא עברה בוודאי את מנת־הסבל שלה. אמה נלקחה ממנה ואביה היה במצב נפשי קשה במשך זמן רב.

מלבד טראומת המישפט סובלים בוודאי הבעלים של שתי הנאשמות גם מריגשי־אשמה קשים. אין ספק כי הם מחטטים בנישמתם ומנסים להבין מה גרם לנשותיהם לבצע פשע מתועב כזה. והאם יתכן כי היה משהו שיכלו הם לעשות כדי למנוע את הרצח.

פסק־הדין: הכל בגלל הכסף

פסק הדין, שכתבו השופטים חנה אבנור, ישראל גילעדי ויוסף גולדנברג, הוא פנינה. בלשון פשוטה וברורה, ברצף הגיוני ומישפטי חרצו השופטים את הדין: הם יצאו בקלות מתוך הסיבוכים האינסו־פיים שהעלו הצדדים בתיק, הם שלפו את העיקר מתוך רבבות המילים שהושמעו לפניהם, וחשפו את הגרעין מתוך אלפי השכבות שבהן עטפה חווה יערי את עדותה.

השופטים הלכו בדרך ברורה וקצרה. הם קיבלו כמעט ללא שינוי את עדותה של אביבה גרנות, ותיארו את מה שקרה בזירת־הרצח על־פי דבריה. מתוך עדויות ששת הפאתולוגים, שסתרו זה את זה, קיבלו השופטים את עדותו של הד"ר יהודה היס, הרהוטה והמלאה. הם קבעו על־פיו את מנ־גנון־הרצח, שגרם למוות, לשברים בצלעות ולקיר־קוף של המנוחה.

השופטים לא מצאו כי חווה יערי היא תלותית יותר מאדם אחר, וקבעו כי התופעה הזו קרתה אצלה רק במצבי־לחץ, ואינה דבר מתמשך ומת־מיד.

על ילדותה של חווה קבעו השופטים לפי דיברי הפסיכולוגים שבדקו אותה כי: „היו לה חוויות ילדות קשות במה שנוגע להתנהגות האב והאם. מחד, עבודת האב כחלפן דולארים, הטילה על יערי לעזור לאביה להסתיר ולהבריח כסף מה־משטרה. מאידך גיסא, האם, שברוב שעות היום והלילה נעדרה מהבית. ביום עבדה ובלילה בילתה. על רקע רצון האב להגביל את האם, היתה יערי עדה בבית־הוריה להתפרצויות זעם ואלי־מות."

על החברות בין שתי הנאשמות קבעו השופטים כי חווה קנתה את החברות של אביבה בכסף. על־פי דבריה: „עשיתי לה רק טוב בחיים... רק כסף נתתי לה!"

בית־המישפט קבע כי לחווה היה אומנם צורך מתמיד לאדם שיהיה לצידה. אבל היה זה קשר של ביטחון ואינטרס משותף, ולא של תלות. השופטים קובעים כי כזה היה גם יחסה למישל חדד: „יערי גילתה לחדד דברים, שלכאורה היו בניגוד לאינ־טרסים שלה, ומבלי להיוועץ בפרקליטיה. יערי לא עשתה כך משום שפקד חדד יצר כלפיה מצב של תלות בזמן־החקירה, אלא משום שיערי קיוותה שזה ישרת אינטרס שלה. היא ניסתה להפעיל את כוחות ההשפעה שלה על פקד חדד באמצעים שלה וכדרכה, תוך שהאמינה בשלבים מסויימים בכוחה למצוא נתיבים לליבו של חדד, שלרגע היה נדמה כי הוא רך וניתן לכיבוש."

בפסק־הדין נעזרו השופטים בעבודה המצויינת שעשו הפרקליטים בתיק: התובעת, פנינה דבורין, שאספה את החומר והגישה אותו לבית־המישפט בסדר־הגיוני, ותוך חקירה נגדית נוקבת של הנא־שמות; עבודה יוצאת מן הכלל של הד"ר עדנה קפלן ודרור מקרין, סניגוריה של יערי, שעשו את הטוב ביותר שניתן היה לעשות בתיק כל־כך קשה ועם נאשמת שיותר הפריעה מאשר עזרה; ושל סניגוריה של אביבה גרנות, עורכי־הדין נתן וחיים קנת, שעזרו לבית־המישפט בבירור והפשטת הסי־בוכים העובדתיים.

איש לא הופתע מפסק־הדין. הוא היה צפוי מהרגע שבו הציגה התובעת את העימות בין שתי הנאשמות, בו האשימו זו את זו ברצח. אבל בית־המישפט המתיע כאשר הצליח בזמן קצר לסיים את כתיבת פסק־הדין הבהיר והתמציתי, מתוך הררי החומר שהיו לפניו.